

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului Parohiile cl. I. și II. pe un an 5000 Lei Parohiile cl. III. 4000 Lei Parohiile sub clasă 3000 Lei Pentru particulari 1500 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.</p>	<p>Prețul inserțiunilor Concurs de prot. 4000 Lei. Parohii de cl. I 2500, de cl. II 2000, de cl. III 1800. La celelalte publicații 1 cm. □ 20 Lei</p>
---	--	---

Din filosofia pastorației ortodoxe*)

II. PASTORAȚIA FALȘĂ

1. Dacă pe scaunul lui Moise, îngrădit cu zidurile Legii au putut să șadă cărturarii și fariseii (Mat. 23, 2), cu atât mai mult aceștia au putut să se strecoare pe scaunul Păstorului celui blând și în numele Lui să înceapă „nedrept îndreptând” cuvântul adevărului Lui. Acesta este fenomenul ce s'a petrecut în lume. Lupii au intrat în turma Păstorului și au început să risipească oile Lui... și până acum risipesc.

Pastorația falșă este cel mai dureros biciu care lovește în Prea curat Trupul Mântuitorului. Nici un păcat omenesc nu poate fi asemănat cu păcatul pastorației falșe.

Tatăl păstorilor falși, după cuvântul lui Hristos, este diavolul: „Tatăl vostru este diavolul” (Ioan 8, 44).

Cine n'are duhul lui Hristos și vederea apostolică, acela nu este al Lui (Rom. 8, 9), iar cine nu este al lui Hristos, atunci al cui este?!

Păstorii falși, cari nu fac voia lui Hristos ci voia lor, cari se conduc după patimile și poftele lor, sunt biciul Bisericii. Lupta cu păstorii falși este foarte grea, căci îndepărtându-i, rănești trupul; însă lupta cu ei este necesară, iar aceasta trebuie făcută prin rugăciune și acțiune hotărâtă.

Și responsabili în chip deosebit sunt arhipăstorii, cari „pun mâinile cu grabă” (I Timot. 5, 22).

Domnul osândește pe păstorii cari nu pasc turma Lui, osândește pe acei cari nu slujesc Unicului Păstor.

După cum în război, pentru a pătrunde în lagăr, dușmanul tinde să captiveze mai întâi conducătorii armatei, tinde ca prin trădarea unuia, să producă o pustiire în rândurile dușmanului; și această acțiune este preferată biruinței prin luptă pe câmpul deschis. La fel în domeniul spiritual, dușmanul lui Hristos întrebuițează toate mijloacele pentru a cuceri păstorii Bisericii: mai întâi pe episcopi, preoți, călugări, apoi pe învățători, scriitori, căpeteniile, pe părinți, educatori, etc., pentru ca prin ei să paralizeze puterea Bisericii Domnului și ca mai ușor să înlesnească pierrea omenirii.

Strecurându-se pe catedra preotească, dușmanul poate produce o pustiire mult mai mare decât activând în orice organizație lumească. Scopul lui este a prăbuși în interior... Și iată că dușmanul se furișează nu numai la păstorii cari dorm, dar la acei cari dormitează și pun stăpânire pe sentimentele, cuvintele și acțiunile lor, imprimându-le duhul lui, duhul din cauza căruia pier duhovnicește atâția oameni, încetând a mai crede în sfințenie.

Dușmanul dorește ca „sarea să-și piardă gustul” (Mat. 5, 3), creștinii să piardă duhul lui Dumnezeu, iar păstorii să piardă pe Singurul Păstor (Ioan 10, 16).

La preot sunt îngrozitoare în aceeași măsură: și fărădelegea făptuită în văzul lumii care smintește pe mulți, dar și acel indiferentism religios ascuns de ochii lumii prin faiseism; acea nepăsare de lucrul lui Hristos; acea stare nici rece, nici în clocot (Apocalips 3, 16), stare în care preotul — poate să-și dea seama — înlocuiește slujirea lui Dumnezeu cu slujirea sieși; îndeplinește formele ritualistice, litera slujirii pastorale, însă fără să aibă conținutul, duhul de păstor, fără să între în luarea ce se săvârșește în lume de Unicul Păstor.

*) Prelucrare după arhim. I. Șahovscoy. (Continuare din Nr. 13).

„Pentru că păstorii au ieșit din minte și pre Domnul nu l-au căutat, pentru aceia n'au socotit toată pășunea și s'a risipit turma“ (Ieremia 10, 21).

„Un mare număr de păstori — zice Domnul — îmi pustiesc via, îmi calcă ogorul în picioare; ogorul meu cel plăcut îl prefac într'un pustiu părăsit. Îl pustiesc și el stă trist și pustii înaintea mea. Toată țara este pustie, căci nimeni nu ia seama la ea“ (Ieremia 12, 10-11).

De aceea, „vai păstorilor, cei ce pierdeți și risipiți oile pășunii Mele“ (Ieremia, 23, 1).

„Și a fost cuvântul Domnului către mine, zicând: Fiul omului! Proorocește către păstorii lui Israel, proorocește și zi păstorilor: acestea zice Domnul Dumnezeu, o păstorii lui Israel! Au pască-se păstorii pe sine? Au nu pre oi le pasc păstorii? Iată laptele îl mâncați și cu lâna vă îmbrăcați și ce este gras junghiați și oile mele nu le pașteți: pre cea slabă nu o ați întărit și pre cea bolnavă nu o ați vindecat și pre cea zdrobită nu o ați legat și pre cea rătăcită nu ați întors'o și pre cea pierită nu o ați căutat și pre cea tare o ați asuprit cu osteneala. Și s'au risipit oile mele nefiind păstor și s'au făcut mâncare fiarelor țarinii. Și s'au risipit oile mele în tot muntele și în tot dealul înalt și peste fața a tot pământul s'au risipit, și nu era cine să le caute și cine să le întoarcă. Pentru aceia păstori! Auziți cuvântul Domnului: viu sunt eu, zice Domnul Dumnezeu, pentru că s'au făcut oile mele pradă și au fost oile mele mâncare tuturor hiarelor câmpului, nefiind păstor și n'au căutat păstorii oile mele, ci s'au păscut păstorii pre sine: iar oile mele nu le-au păscut. Pentru aceia păstori! Auziți cuvântul Domnului: Acestea zice Domnul Dumnezeu: iată eu viu asupra păstorilor și voi cere oile mele din mâinile lor și voi întoarce pre ei, ca să nu pască oile mele și nu le vor mai paște păstorii pre ele; scoate-voiu oile mele din gura lor și nu le vor fi lor mai mult mâncare“ (Iezechiil 33-34).

Preot Boris Răduleanu.

Invidia, atentat la viața sufletească

Invidios e omul care se bucură de răul altuia și se întristează de binele aproapelui. E un om plin de egoism și lăcomie. Nimic nu-i mai ajunge și nimic nu-l mulțumește. E plin de ură și răzbunare. Moare de necaz când alții sunt mai deștepți și mai fericiți decât el. Turbă de mânie,

când vede veselie și belșug în familia vecinului. Omul în inima căruia crește invidia, e un monstru moral și un asasin social. E un om nefericit și care e chinuit de conștiința că sunt și alții mulțumiți în viață. El ar dori ca toți să trăiască în mizerie și suferință, toți să plângă și numai ei să râdă.

Invidia îi atâta pofta lăcomiei și îl îndeamnă la furt, viclenie și înșelăciune. Ar vrea să-și adune tot aurul lumii în pungile sale și toată lumea să stea încovoiată în fața atotputerniciei sale. Grozavă seducție!

Invidiosul râvnește mereu ceace este al altuia și nu se poate folosi și bucura de ceace este al său. Situația lui e ca a câinelui din fabrică. „Un câine fură o bucată de carne și înoată cu ea în-gură peste un râu. El își văzu în apă chipul său propriu și crezu, că vede un alt câine, care încă avea o bucată de carne în gură. Atunci se deșteptă, și se trezi invidia în el. Mușcă cu gura după carnea închipuită a celui-lalt câine și lasă bătăura sa proprie din gură, care se duse la fundul râului.

La fel pătește omul cu inima plină de invidie. Omul invidios n'are conștiință și nu știe de omenie. Mereu e chinuit de fericierea și succesele altora. În toată lumea vede un dușman și în fiecare moment se războește cu bucuriile și biruințele altora. E omul cel mai nenorocit, care n'are somn și liniște sufletească. Viața sa e o dramă și o groaznică prăbușire. Folosește orice mijloc ca să parvină și să răpună adversarii. Minte cu cinism, își schimbă părerile de azi pe mâine și nu se dă în lături dela nici o faptă imorală. Se bucură de nenorocirea văduvei și jubilează la suferința orfanului. E omul fără suflet și incapabil de a iubi pe aproapele.

Despre invidie fericitul Augustin, zice că „este *molia*, care roade haina de onoare a virtuții; este *rupina*, care cearcă să se așeze pe luciul meritului altuia; este *lăcusta* care ar voi să nimicească, pustiască toată verdeța speranței de pe pământul altuia“.

Pentru viața sufletească a omului, patima invidiei e un atentat și o primejdie de moarte. Invidia seacă isvorul milei și a căinței. Invidia desfigurează și pervertește conștiința. Invidia pustiește și ruinează atâtea familii.

Invidiosul e fiul denaturat, care își vinde sufletul și își trădează credințele.

Despre ravagiile pe care le face invidia în viața oamenilor și despre primejdia ei pentru existența societății se poate convinge oricine.

Voiu folosi exemplul următor spre a lămuri complet noțiunea de invidie. La palatul unui rege erau doi soldați; unul era invidios și celălalt

Ialt era sgârcit. Principele spre a arăta curtenilor primejdia acestor patimi, chemă pe acești doi soldați și le spuse că este dispus să le satisfacă orice dorință a lor. Cu singura condiție că acela care va cere mai întâi va primi numai lucrul cerut, al doilea va primi îndoit, tot acelaș lucru. Mare problemă și greu examen. Nimeni nu voia să ceară întâi. Sgârcitul așa gândea: Dacă eu voi cere primul, atunci eu obțin mai puțin, fiindcă celălalt obține încă odată cât mine. Deaceia așteptă să ceară invidiosul. Dar, invidiosul își făcea următorul raționament: N'aș putea suferi și răbda, ca sgârcitul, să capete mai mult decât mine. Mai bine nu-mi trebuie nimic decât să fac ca sgârcitul din vina mea, să capete mai mult decât mine.

Prințul văzând sbuciumul și nehotărârea lor, dispuse ca invidiosul să ceară întâi. Clipă apăsătoare și decisivă. „Ce să cer, zice invidiosul, pentruca sgârcitul pe care-l urăsc să nu obțină mai mult decât mine?” Dacă eu voi cere un cal, el va căpăta doi; dacă voi cere o casă, el va obține două case; dacă voi cere o moșie, el va dobândi două moșii. Nu aceasta n'aș putea-o suferi, mai bine cer ceva rău, ca sgârcitul să capete un rău încă mai mare. Deaceia el zise: „Cer ca mie să mi se scoată un ochi, iar sgârcitului să i se scoată amândoi”. Acesta e tipul invidiosului, care din plăcerea de a face altuia un rău mai mare, suportă și el răul. Invidiosul nu se poate bucura decât când altul plânge și suferă în primejdie de moarte.

Diavolul din invidie a luat chipul șarpelui și a ispitit pe protopărinții noștri. Fericirea altuia îl roade pe invidios și nu se lasă până ce nu-l vede în suferință. Din invidie s'a răzbunat Cain pe fratele său Avel. Primul omor în lume, l-a provocat invidia. Fratricidul este expresia invidiei frățești. Câte crime și dezastre n'a produs în istorie invidia! Câte prietenii și cămine fericite n'a stricat colțul invidiei! Pe câți n'a otrăvit invidia. Invidia întreține ura și șetea de război. Invidia se lăfăește în palate și în colibe. Prin invidie, forțele întunecului în coaliție se năpăstuesc asupra idealului și asupra stegarilor lui. Invidia seamănă răutate și culege ură.

În sufletul omului invidios nu poate avea loc idealul, jertfa și eroismul. El este un fiu pierdut și un dușman al oamenilor. Este apologetul urii și apostolul egoismului. Nu e folositor pentru nimeni, nu dă nimic la nimeni și vrea să aibă totul dela alții.

Invidiosul trăește în egolatrie și nu poate suferi în jurul său veselie, bucurie și fericire. El nu poate privi spre cer și ideal, ci mereu

caută spre pământ și vremelnicie. Invidiosul își este sieși dușman și tuturor rival.

„Invidia nu poate să se ascundă. Invinovătește și judecă țără dovezi, cusurile le face mai mari, cele mai mici greșeli le socotește enorme; graiul său e plin de fiere, de exagerare și de ocară. Se încapăținează cu îndărătnicie și furie împotriva meritului evident. E oarbă, infuriată, nesocotită și brutală”. (*Vauvenargnes*).

Lupta contra lăcomiei e act de curaj și îndrăsneală etică. E grea această luptă și cere sacrificii. Întâi jertfirea egoismului și hotărârea de a căuta tot mai sus, spre veșnicie. Să știm că vom progresa și ne vom desăvârși viața socială, în măsura în care vom reuși să ne învingem pe noi înșine. *Tantum proficies, quantum tibi vim intuleris*, zice fericitul Augustin.

„Unde este invidie (zavistie) și poftă de ceartă, acolo este neorânduială și tot lucrul rău” (Iacov III, 16).

Deaceia în locul invidie! să plantăm floarea iubirii de aproapele și a milei de suferința lui. Să lăsăm loc în sufletul nostru pentru bucuria și durerea altuia. Să plângem cu cel din suferință și să râdem cu cel fericit. Să nu clevetim și să nu calomniem pe nimeni căci „clevetirea face rău la trei inși deodată: celui care celui care e bârfit; celui către care vorbim de rău și mai cu seamă celui care clevetește”, zice sf. Vasile cel mare.

În clipele de taină și liniște, te rog frate să stai la sfat cu tine însuși și să-ți verifici viața și faptele spre a vedea dacă ai fost invidiat sau dacă invidiezi! De răspunsul pe care-l vei primi vei ști cât prețuești și pe ce cale te găsești. Vei ști dacă ești săoătos sau bolnav. Vei ști de ce ești sau nu fericit.

Profesor I. Bulea

GRANIȚA ȘI OAMENII EI.

(Urmare din Nr 24/1945)

Generalul Ioan A. Drăgălina

(1860-1916)

II.

Aci, la frontiera Banatului îl ajunge sf. Marie mare a anului 1916. În noaptea ei, generalul Ioan Drăgălina trece Bagna și începe izbăvirea...

Regimentul 57 Mehedinți năvălește spre mizeretele lui Tudor și le cucerește. Regimentul 1 vânători urcă culmea Ozoinii. Regimentul 17 Mehedinți, ocolind Drănicul, cucerește Alionul,

întărit cu 4 $\frac{1}{2}$ batalioane infanterie, 1 escadron cavalerie și cu 4 baterii din formațiunile de elită Hindenburg.

La 4 Septembrie 1916 generalul intră biruitoare în Orșova. Stăpânind țărmurile Cernei, divizia I ocupă malul nordic al Dunării până la Eșelnița și înălțimile dominante spre Mehadia.

Porțile drumului lui Traian către Caransebeș² îi erau acum deschise. Dar soarta i-le închide. Căci e chemat în sectorul Jiului unde generalul Falkenhayn hotărăște străpungerea frontului român prin această trecătoare cu o armată specială, compusă din diviziile II bavareză, 301 austro-ungară, 6 și 7 cavalerie, din alpinii württemberghezi și din artileria grea de munte. În fața acestui pericol, comandantul armatei I, generalul Culcer, propuse comandamentului suprem retragerea grupurilor dela Jiu și dela Cerna în spațiile liniei Oltului și evacuarea Olteniei.

Propunerea n'a fost admisă și generalul Culcer fu înlocuit cu generalul Drăgălina.

Noul comandant al armatei I stabili, de îndată, o contraofensivă viguroasă cu trupele disponibile ale diviziei a II-a, comandată de generalul Ioan Muică, și el bănățean din Pecenișca, care urma să lovească în front pe inamic și, în același timp, un atac în flancul drept, descoperit, al dușmanului cu ajutorul unui detașament de forță a 2 batalioane și 1 baterie, ce trebuia să vie dela divizia I-a, prin Baia de Aramă, la Pestișani-Brădiceni. Adresează acestor trupe memorabilul ordin de zi Nr 35 din 24 Octombrie 1916: „*oer imperios dela toți, dela general la soldați, oer în primul rând apărarea cu viața a sfântului pământ al țării noastre, apărarea vetei strămoșești, a ogorului și a cinstei numelui de Român. Trupa care nu poate să înainteze, să moară pe loc, iar comandanții care vor da ordine de retragere vor fi de îndată judecați. Voi fi fără milă față de cei care se uită înapoi în loc să se rite înainte... Dumnezeu, regele și fara vor răsplăti pe viteji, iar numele lor va trăi în vecii vecilor în istoria neamului... Cu Dumnezeu înainte, victoria e a noastră!*”

Apoi pleacă la cartierul divizei II, la Horezu. În dimineața zilei următoare, 12/25 Octombrie 1916, intră în defileul Jiului. Ajuns la mănăstirea Lainici i se comunică, că inamicul a apărut în urma lui și a deschis focul între Lainici și Bumbășii asupra coloanelor ce se retrăgeau. Ii rămase alternativa: sau rămâne pe loc și cade prizonier, sau scapă, vitejește, prin gloanțele dușmanului. Alege ultima. Și automobilul său porni, cu viteză la vale, pe șoseaua primejduită.

La „locurile rele“ generalul e lovit în brațul și la coasta stângă.³)

De pe patul durerii, din Târgu-Jiu, el continuă să-și conducă oastea la... *victorie* și înscrie ziua sfintei Paraschiva — 14/27 Octombrie 1916 — între zilele cele mari ale neamului.

Generalul Ioan Drăgălina a învins pe generalissimul german Falkenhayn.

În cartea sa „Der Feldzug der 9-ten Armee“⁴) fostul șef al marelui stat major al armatei germane recunoaște, că „încercarea noastră de a trece munții, în același timp cu dușmanul, nu a reușit“. Iar scriitorii militari K. Rossner⁵) și Ad. Koester⁶) constată, că „Românii s'au arătat adversari curagioși și dârzi“ și că „numeroasele atacuri ale lor, dovedesc că, *infanteristul român este un brav soldat*“.

Generalul Ioan Drăgălina a murit la 24 Octombrie — 9 Noembrie — 1916 în spitalul din palatul regal al Bucureștilor. Ultimul său cuvânt, adresat fiului său, a fost: „îndreaptă-mă cu fața spre Banat și spune bănățenilor, că am murit cu gândul la ei“. I s'au făcut înmormântări naționale cu participarea regelui Ferdinand, care a îngenunchiat în fața catafalcului „viteazului său general“.

Panegiricul i l-a ținut Ion I. C. Brătianu, președintele consiliului de miniștri: „... Aspirațiunile cele mai sfinte, plămădite în dorul și suferințele generațiilor, se încheagă astăzi prin sângele eroilor. În fruntea acestora strălucește generalul Drăgălina, viteazul comandant al oștirii de peste Olt. A luptat și a căzut în fruntea oștirii sale conducându-o, căci el însuși era plin de neclintită credință în izbânda, pe care sufletul său de bănățean simțea că se cuvine aceluia, care luptă pentru eliberarea poporului lor. *Credința lui e credința unui neam întreg*, pentru viața căruia și-a dat voios pe a sa și de a cărui soartă si-a legat astfel pe veci memoria...“

Iar Take Ionscu i-a făcut următorul elogiu⁷): „Drăgălina a fost rănit într-o luptă, pe care a avut fericirea să o vadă terminată printr-o victorie strălucită. Adus în fața chirurgului, la Craiova, asemenea unui erou de ai lui Plutarh, (50-120) l-a întrebat: doctore, ași putea fi vindecat mai repede pentru a mă întoarce la luptă. Păstrându-mi brațul sau tăindu-mi-l? Și cum medicul i-a spus, că prin amputarea brațului

2) Raportul șefului biroului I, Lt. Colonel Tiron.

3) Falkenhayn: Der Feldzug der 9-ten Armee, Berlin, 1920—21.

4) Mit der Armee Falkenhayn gegen den Rumänien, Berlin, 1917. E tradusă și în românește.

5) Die Sturmische Falkenhayns, München 1917.

6) „Ilustrațiunea“ a. 1916 Nr. 11.

vindecarea ar fi mai grabnică, el îi răspunde: „Ei, bine, taie-l, o să-mi ajungă și un braț. Brațul lui Drăgălina însă a fost amputat mult mai târziu și înzadar. Dar pe tot timpul boalei sale, acest general care suferise cel mai oribil martiriu, nu se interesa decât de un singur lucru: operațiunile din valea Jiului.

La izbucnirea războiului Drăgălina a comandat la Cerna. Era din Banat și stătea în fața Banatului... Cât îi va fi fost de adâncă emoția în ziua când el, Român bănățean, a trecut frontiera Banatului în fruntea soldaților săi români. În acea clipă Drăgălina trebuie să-și fi trăit întreaga-i viață. Trebuie să fi simțit în fundul sufletului, toate durerile milenare ale poporului său răsbunată într-o clipă, clipă unică, în care a pus piciorul, ca învingător, pe pământul pe care se născuse sclav.

Drăgălina n'a pierdut nimic, murind așa de tiner. El a cunoscut cele două bucurii supreme, pe care atâția alții le-au așteptat zadarnic de atâtea secole. A intrat ca liberator pe pământul pe care s'a născut și a bătut soldații Kaiser-ului din Berlin... Sămânța de erou, mai încolțește încă pe pământul nostru sfânt.

Și regina Maria, purtătoarea de grijă a răniților, a deplâns pe bravul militar, care a fost generalul Drăgălina, *fala țării noastre*. Numele său va rămâne sfânt printre ale celor bravi, căzuți pentru întregirea neamului... Nici eu, nici copiii mei nu-l vom uita nici odată.

Urmează

Dr Cornel Corneanu

ANIVERSAREA

CENTENARULUI PRIMII REVISTE
STUDENTEȘTI CLUJ, 1845

„OMUL ȘI VIAȚA LUI“

POEZIA REDACTORULUI NICOLAE POPEA.

REVISTA:

ZIORILE PENTRU MINTE ȘI INIMĂ:

CLUJ, 1845—1846.

I

În prima jumătate a secolului trecut, se introdusese fructuosul obicei, că studențimea dela institutele mai înalte, mai târziu cevaș și cei din învățământul secundar, să-și creeze câte o publicație hebdomadală pentru trebuințele lor; dar în aceeaș vreme accesivă și altor persoane străine.

Studenții români îndată și la început, pe întrecute profitează larg de acest favor, dat colegilor nemți și maghiari, mai ales din motivul nebinecuvântat, că ei nu aveau școale naționale.

Dânșii numai în societățile de lectură și în publicațiunile anexate acestor asociațiuni, puteau și voieau a-și perfectă limba și scrisul lor.

Societățile din vorbă, cu publicațiunile legate de ele, erau destul de libere și neartărate, de nici un organ superior; excepționându-se bineînțeles numai ordinea și disciplina generală a școlii respective.

Dacă însă tipărirea publicațiunilor, pe acea vreme era prea costisitoare și pentru un întreg ansamblu al intelectualilor români, cu atât mai anevoioasă și chiar neputincioasă a trebuit să fie, pentru un mic mănunchi de școlari, cari și de nltcum în majoritatea lor se mușțineau la învățământ, mai că singuri numai cu stipendii publice. Și așa ceva nu numai că la noi, dar și la alte neamuri stăine, incomparabil mai bine situate materialicește.

Să nu pierdem apoi din vedere, că, darul și râvna de poligrafie, e foarte pronunțat și activ la generația intelectualilor tineri de astăzi, ai neamului nostru.

Din istoria literaturii ne încredințăm, că în limba română îndată la începutul descoperirii tiparului, se tipăresc cărți slavone și române, cu mult timp înaintea altor popoare mari, tari, cu trecut istoric și având toate bunurile lumesti, pe lângă că erau libere și independente.

Spre mândria noastră provincială, mai tîn apoi de a semnala, că, aici dincoace de munți, aproape cu un secol mai de timpuriu, ca în principatele libere, s'a tipărit românește și încă în o limbă așa de aleasă, că a întrecut totul ce se imprimase înainte de ea și după ea, până târziu, la Biblia lui Șerban vodă, din 1686.

Această limbă sveltă și gingașă, e limba Paliei de Oraștie din 1582.

Despre ea vom face o deamnă apreciere cam laconică în un comunicat aparte, în tip de *Paserga*, ca să nu cădem în repetări plictisitoare, deoarece în anul 1906 și 1907 am scris, per largum et latum, despre ea.

Între toate școalele la liceul academic din Cluj, își pun studenții noștri români, pentru întâia dată la cale o revistă, în graiul lor românesc, bagatelizat, desconsiderat și necunoscut, de așa zisa lume mai bună, din lungul și latul patriei,

II

Ajungând acum la tratarea proprie a menționatei reviste studentești trebuie ștrut, că prea puține date ne-au parvenit, până în timpul actual.

Manuscrisul manc se păstrează, cu bună grijă, la Academia Română din capitala și rezidențiala țării noastre, la Nr. 553, din colecția secolului XIX, (1845-1846).

E scris cu alfabet latin, de mână proprie a lui Papiu Ilarian și și de alte mâni².

Titlul: „Ziorile pentru minte și inimă“. Cluj, 1845-46.

Foaia săptămânală manuscrisă redactată de Nicolae Popea și Alexandru Pop.

Apărea foaia, în caiete de 8 pagini.

S'au păstrat numai: caietul din 27 Dec. 1845, și numerile: 5, 6, 7-8, 13-14, 14, 16, 17 și 25 din 1846.

În fruntea numărului din 27 Decembrie 1845, se citesc următoarele:

„Nescari preliminari la Ziorele pentru minte și inimă. Cluj, 1845. Joi Decembrie 27.

Această foiță iese în toată săptămâna odată pe câte o jumătate de coală, sub redacția D. D. Popea și A. Pop.

O capătă toți tânării Români din liceul Claudiopolitan gratis.

Urmează cuprinderea și apoi textul. Urmează și capătul cuvântului către d. d. cetitori subscris de Alexandru Pop m[anu] p[ropria] și „Ceva de știut:“ Domnilor. Următoarea foiță va ieși în anul 1846. Acea va ieși cu Numărul 1 sub titlul: Aurora s. Ziorile p. minte și inimă. În aceea vor ieși și poeziile. De aci înainte provocăm pe toți d. cetitori, ca să lucreze orice, — numai una ne rugăm, că vătămări de persoane sau de nații colocuitoare [sters: precum de strălucita ginta maghiară] nici de cum să nu fie.

Pentru aceia, cine vrea să dea ceva la Aurora, dintâi ducăși opul la d. Censor să-l revadă, apoi se va înscrie prin mine la foaie. Redactorul. Iar de desuptul paginei este însemnat:

Censor N. Popea. Redactor N. Pop.

Numerele 5-8 au titlul: „Ziorile pentru minte și inimă. Cluj, 1846.

Celelalte nu mai au titlu, ci întră deodată, „în medias res“. Având numai un număr de ordine.

Cuprinsul acestor numere, în ordinea alfabetică a colaboratorilor e următorul: Hodos, I. Cimilitura pg. 32 v. Maniu G. Advocatul audace (istorioară). 10. „Floarea pieptului meu“, (poezie) 27.

Panfiu C. Anecdote traduse din „Borș, és Paprika.“ 25. Se încălzește, se înverzește, (versuri) 40.

Pop A. (A. Papin Marian) Cuvânt către cetitori sfârșitul 1.

Limba românească 3, 7, 13, 21, 29, 33, 37.

Aecdote traduse din italinește 25, 32, 34, 40.

Popea N. Omul și viața lui (versuri) 5. Juneie în străinătate 10.

Iubitorul de nație sau naționalistul 40.

Varia (fără nume de autor). Istorioare: Kant înțeleptul din Königsberg 4.

Voltaire 4.

Momentul vinditei și a triumfului 77.

Poezii: Cine sum io? 5 v. 11, 20.

Proverburile 6, 12, v. 20 v. 27 v. 36.

Raconturi traduse 11.

Spre a putea intra în sufletul adolescentului Nicolae Popea, episcopul nostru de mai târziu, aflu cu cale, a transcrie aici o poezioară de a lui, scrisă în revista sa studențească, din Cluj, de datul 27, Decembrie 1945, Joi, cu atât mai vârtos, cu cât are fond religios filosofic.

De sigur fondul e de împrumut; se află această elegie deprimantă la toate neamurile, vechi și noi din toată lumea.

(Va urma)

Dr. Ștefan Pop.

COLȚUL SATULUI

Notiță pastorală

E tocmai un deceniu de atunci. Era în ziua Sfintei Mării — 1935; când muntele pleșuv, dintre cele două sate — Poșaga de Jos și de Sus — lăsa să iese din poala lui de granit, o apă — pe cât de limpede și rece, pe atât de miraculoasă, iar sacerdoții tractului Lupșei (Turda) prin rugăciunile fierbinți — în sobor — către Atotputernicul, în fața schitului, invocau Căruț să coboare asupra isvorului puterea tămăduitoare — sufletește și trupește, — a tuturor celor ce se vor stropi sau vor gusta dintr'ânsul.

Ecteniile secundate de ecoul pronunțat ce străbătea peste cele mai înalte culmi ale munților — protectori ai schitului, — lăsa să rămână impresia sfântă, că'n afară de lumea văzută se roagă pentru popor, în aceleași glasuri, un sobor nevăzut, dar, al cărui intonație e identică cu cea a soborului preoțesc.

În toiul slujbei se oprește o căruță trasă de un cal mocănesc și din ea sare sprinten un vlăjgan de 20 de ani, care'n mișcări automate apucă'n brațe — din trasură — un schelet de om și-l pune jos pe iarbă în fața preoților, spre a fi uns cu untdelemnul sfințit drept ultimă fărmă de nădejde pentru muribund. Li privesc, vai, sunt cei doi fiii ai episcopului meu. Bolnavul e Vasilie, fiul cel mai mare care de aproape doi ani de zile n'a fost pe acasă, ci, din spital în spital, trecea dela un medic la altul, lăsa ca pieptul său, asemenea unui infuriat vulcan și vecinic agitat, să facă neconținute erupții, aruncând — de fiecare dată — bucăți din plămâni

copti. Era tuberculos. Spitalele din metropola Ardealului, cu cei mai renumiți maeștri în arta doctoricească, de bună seamă, și-au dat silința să-l scape pe Văsălie dela moartea ce s'apropia cu pași repezi, dar... zadarnic. Drept ultimă încercare este trimis la un sanator dintr'o localitate de munte, nu prea departe de satul și căsuța în care s'a născut și și-a trăit copilăria. Acelaș nenorocit rezultat și aici. Plumânii lui Văsălie deveneau din ce în ce mai improprii, iar germenele tuberculozei — aciuat în întreg organismul — îl deposeda treptat — dar rapid — de întreg depozitul bun pulmonar.

Zadarnică orice trudă. De prisos orice intervenție. Știința omenească — într'o astfel de situație — devine neputincioasă. Conducerea spitalului crede mai nimerit să anunțe familia să-l ducă acasă spre a-l înmormânta acolo.

În ziua Sf. Mării, Văsălie în drum spre casă, își mai depăna amintirile din copilărie și se îmboldeau în sufletul lui, două gânduri, mai insistente, gândul morții, care era delăturat de puternica credință'n Dumnezeu și nădejdea că El e doftorul doftorilor, care sigur are puterea de-a vindeca și pe tuberculoși. El, care învie și morții.

A doua zi, badea Gligor — tatăl bolnavului — îmi cere relații cu privire la înmormântare. — ?! Durerea lui mi se așează, deadreptul pe inimă. A murit? îl întreb. Nu încă, părinte! Dar, dacă mai duce o zi... cel mult două. Moartea-i sigură și n'am de făcut altceva, decât să mă pregătesc cu toate ce trebuie pentru înmormântare. — Bade Gligor — îl încurajez — Văsălie se va face bine, sănătos, însă un singur lucru trebuiește neapărat: Să crezi, fără un pic de îndoială în puterea și bunătatea lui Dumnezeu. Noi vom ruga pe bunul și milostivul Dumnezeu să-și arate puterea, ca și cei necredincioși să se întoarcă la credință. Miercuri vom sluji iarăși Sf. Maslu, voi, toți din casă să vă rugați și să postiți.

Când am ajuns la Văsălie, am observat că în el, totul era mort, doar ochi-i mai mișca. Măinile și picioarele — oase goale — moarte, respirația foarte rară. Graiul, cuvinte rostite'n șoaptă și cu mare sgârcenie. După slujbă i-am promis că vom reveni Miercurea viitoare cu aceleași sf. slujbe, recomandând acelaș post familiei.

Minunea începe imediat să apară. Moartea este alungată. La o săptămână deabia, pe Văsălie-l aflu vesel, șezând pe pat și-i dispus să stea de vorbă, având graiu normal. În a treia săptămână când m'am dus să-i fac slujba pro-

misă, îl aflu pe Văsălie în curtea casei cu un băț în mână, păzea porcii să nu între în grădină.

Ce zici bade Gligor — întreb — s'a găsit leac pentru betșugul lui Văsălie? Mulțam lui Dumnezeu. Acum cred în puterea și bunătatea lui Dumnezeu.

La câteva zile, l-am trimis pe Văsălie la spital ca să-l vadă și doftorii că n'a murit. Nu le venia să creadă. Directorul sanatorului, a devenit cel mai valoros propagator laic de pe Valea Arieșului, a învățăturilor creștine, convins căi numai „...prin Mine se vor înmulți zilele tale și se vor adăuga ție ani de viață”. Pildele I. Solomon 9. 11.

La câteva luni după vindecare, Văsălie și-a serbat ziua nunții, aducând cu mare fast — pe aleasa inimii, tocmai din satul de dincolo de muntele Mare.

S'a adevărit zicala: „Unde nu ajută omul, ajută Dumnezeu”.

Pr. I. Vădeanu

Apelul Majestății Sale Regina Mamă Elena pentru sprijinirea operei de leuire a Războiului

Majestatea Sa Regina Elena, acordând binevoitoare tot sprijinul Apărării Patriotice, pentru ajutorarea populației bătute de furiile războiului, a făcut următorul apel:

„Nici un ajutor, de orice fel, nu va fi de prisos pentru vindecarea rănilor, rămase în urma războiului.

Fac apel la sufletul poporului român, care a arătat atâta înțelegere și bunătate în toate împrejurările grele, să dea tot sprijinul acestei opere de ajutor și alinare.

ELENA

I. P. S. S. Patriarh Nicodim sprijină opera de refacere a Moldovei.

Redăm mai jos scrisoarea trimisă de de I. P. S. Sa Comitetului Central al Apărării Patriotice:

Referindu-ne la Adresa dv. Nr. 2304 din 1945 avem onoare a vă comunica:

Am luat act cu mulțumire de activitatea prodigioasă pe care o desfășurați pe țărâmul asistenței sociale, căutând a veni în ajutor mai ales acolo unde nevoia este mai mare, cum este cazul Moldovei, pentru curmarea cu un ceas mai de vreme a atâtor suferințe.

Acceptăm vice-președinția de onoare a acestui comitet de sub Înaltul Patronaj al M. Sale Regina Mamă Elena, interesându-ne de bunele rezultate ale muncii ce se depune întru realizarea acestui scop.

Pentru a fi în curent cu lucrările, delegăm pe Prea

Cucernicul Consilier Marius Constantinescu, spre a lua parte la ședințe în numele nostru și a ne informa de cele ce va trebui să cunoaștem.

Cu urări de tot binele dela Dumnezeu, vă rugăm a primi încredințarea înaltei noastre considerațiuni și Patriarhicești binecuvântări.

Patriarhul României,
NICODIM.

INFORMAȚII

Predică. Duminecă, în prima zi de Rusalii va predica Prea Sf. Sa Păr. Episcop Veniamin. Iar a doua zi I. P. C. Sa Arhim. Dr. L. Busuioc.

Înălțarea Domnului și Ziua Eroilor în Caransebeș. Sfânta Liturghie a fost săvârșită de I. P. C. Sa Arhim. Dr. L. Busuioc, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

După Sf. Liturghie o impresionantă procesiune a mers la cimitrul Eroilor.

Flori și cununi s'au dus de către toate școlile din loc și de către Regt. de Panduri.

S'a făcut parastas, pentru odihna sufletelor eroilor Neamului nostru, la care a asistat și Prea Sf. Sa Păr. Episcop Veniamin, reprezentanții autorităților civile și militare, școlile, armata și mulți credincioși.

Cuvântul Bisericii e rostit frumos de I. P. C. Sa Arhim. Dr. L. Busuioc.

Au mai vorbit d-na inv. Andrei, în numele Apărării patriotice și dl. maior Flooa, Comand. Regt. 2 de Panduri. După cuvântări, florile primăverii au fost presărate de mâini nevinovate peste țărâna acoperitoare a osemintelor de eroi.

Intruire colegială. Absolvenții liceului ort. rom. „A. Șaguna” din Brașov, din anul 1905, se vor întruni în ziua de 29 Iunie a. c. la Brașov. Intre absolvenți se află P. Sf. Sa Episcopul nostru Veniamin, preoții pens. Iosif Mircea și Iosif Caragea, precum și Traian Crașovan, magistrat în pensie din Lugoj. Despre participare se va înștiința preacuc. protopop. Ioan Ludu din Prejmer (jud. Brașov).

Preotul Martin Niemișler, neobosit și curajos apărător al creștinismului în fața neopăgânismului hitlerist a fost eliberat de trupele Maresalului Montgomery dintr'un lagăr german.

Cuvântul său tăios și neînfricat, rostit în fața a mii de oameni de pe amvonul Berlin-Dahlem, a supărat pe neopăgâni, cari l-au aruncat 8 ani în lagăr, dar nu s'a târguit cu convingerile sale creștinești.

† **Gh. Olde.** Din Ferendia ne vine vestea despre trecerea la cele eterne a pr. G. Olde.

Decedatul a fost vrednic slujitor al altarului, decorat cu brâu roșu și deputat eparhial în Adunarea eparhială a Caransebeșului, înainte de despărțirea eparhiilor.

Dumnezeu să-l ierte!

Judecătoria de pace mixtă Caransebeș, instanța cărților funciare.

Nr. 308/1945 c. f.

PUBLICAȚIUNE

Judecătoria de Pace Mixtă Caransebeș, ca instanță de cărți funciare, având în vedere că, noile cărți funciare ale satului Vama-Marga, com. Marga Jud Severin, au fost terminate, aduce la cunoștința generală următoarele:

1. Toți cei interesați, cari pot dovedi nevalabilitatea oricărei inscripțiuni din noile cărți funciare, efectuate în baza dis. legilor Nr. XXIX: 1886 XXXVIII: 1889, XVI: 1891 și în baza disp. ord. Nr. 47.532/1897, sunt invitați a-și înainta acțiunile lor, la această instanță, în termen de 6 (șase) luni, socotit dela data acestei publicațiuni, adică până la data de 11 Septevrie 1945 inclusiv, căci în caz contrar, acțiunea intentată după acest termen, nu poate ataca drepturile de carte funciară, câștigate, după expirarea acestui termen, cu bună credință de un terțiu.

2. Sunt invitați toți cei interesați cari doresc să conteste înscrierea dreptului de proprietate în baza posesiunii factice, în cazurile prev. de art. 18 și 18 din legea Nr. XXIX 1886 și art. 5 și 6 din legea Nr. XXXVIII 1889, să înainteze la această instanță protestul lor, în termen de 6 luni, adică până la data de 11 Septemvrie 1945 inclusiv, deoarece în caz contrar, după expirarea acestui termen, protestul nu va mai putea fi luat în considerare.

3. Sunt invitați apoi toți cei interesați cărora li s'ar fi adus, în orice mod, vre-o atingere dăunătoare drepturilor lor în cazurile de transcriere prev. de disp. art. 18 și 12 din legea Nr. XXIX 1886 și 16 din legea Nr. XXXVIII 1889, să înainteze acestei instanțe în termen de 6 luni, adică până la data de 11 Septemvrie 1945 incl. roclamațiunile lor deoarece după expirarea acestui termen, inscripțiunile pe orice fel, nu se mai pot ataca decât numai pe cale de proces și fără a se putea viola drepturile câștigate între timp, cu bună credință, de un terțiu.

4. Se pune în pedere celor cari au depus acte originale la Comisiunea delegată cu întocmirea noilor cărți funciare, că aceste acte le pot ridica dela această instanță depunând în schimb copii de pe aceste acte întocmite pe cheltuiala proprie.

5. În fine, se aduce la cunoștința publică, că vechile cărți funciare ale satului Vama-Marga, com. Marga, jud. Severin, au fost scoase din vigoare și că începând cu data de 11 Martie 1945 rezolvarea cererilor privind drepturile din noile cărțile funciare ale acestui sat, se face potrivit dispozițiunilor cuprinse în Regulamentul cărților funciare din 15 Decemvrie 1855, a legilor și ordonanțelor ulterioare de complectare a acestui regulament.

Această încheere se va comunica celor interesați

Caransebeș, la 11 Martie 1945.

Judecător:

ss. **Nic. Tănăsescu**

coad. c. f.:

ss. **Ion Iancușu**